

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ (operational study) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน และกลุ่มผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว และเข้ารับการรักษาแบบหออผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 25 ราย ผู้ศึกษาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด (purposive sampling) และยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการ โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่วมีคุณสมบัติคือ มีส่วนเกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานให้การดูแลผู้ป่วยหออผู้ป่วยโรคจิตเภท มีความสนใจ ยินดี และให้ความร่วมมือในการศึกษา ประกอบด้วย จิตแพทย์จำนวน 2 คน พยาบาลจำนวน 5 คน เภสัชกรจำนวน 1 คน นักจิตวิทยาจำนวน 1 คน นักสังคมสงเคราะห์จำนวน 1 คน และนักอาชีวะบำบัดจำนวน 1 คน ส่วนในกลุ่มผู้ป่วย กำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการหูแว่วทุกราย เข้ารับการรักษาแบบหออผู้ป่วยใน (ตึกวิสุทธา) โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ผู้ทำการรักษาว่าเป็นโรคจิตเภทตามเกณฑ์การวินิจฉัยโรคทางจิตเวชของสมาคมแพทยอเมริกัน (DSM-IV-TR) และได้รับการตรวจสภาพจิต (Mental Status Examination: MSE) พบว่ามีอาการหูแว่วร่วมด้วย มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 60 ปี สามารถพูด อ่าน เขียน และสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ และมีความยินยอมเข้าร่วมในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา ได้แก่ แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ที่สร้างขึ้นโดยศิริรัตน์ นิตยวัน (2552) และ ส่วนที่ 2 เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก และผู้ป่วยโรคจิตเภท 2) แบบติดตามตัวชี้วัดตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว ประกอบด้วย แบบบันทึกอุบัติการณ์พฤติกรรมรุนแรงก้าวร้าวทั้งต่อตนเองและผู้อื่นของผู้ป่วย

จิตเภทที่มีอาการหูแว่ว แบบวัดความรู้สึกรู้สึกทรมานจากอาการหูแว่ว แบบบันทึกข้อมูลการกลับ
 เข้ารับการรักษาลำบากภายใน 28 วัน และแบบประเมินความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้แนวการใช้
 แนวปฏิบัติทางคลินิก การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้คือ
 แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว ผู้ศึกษาได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
 ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกจำนวน 2 ท่านประเมินคุณภาพของ
 แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยใช้แบบประเมิน AGREE พบว่า แนวปฏิบัติอยู่ในระดับดี สามารถ
 นำไปใช้ได้ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะหูแว่ว (Characteristic of Auditory Hallucination
 Questionnaire. [CAHQ]) และแบบประเมินการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว
 ภายหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบหาความคงที่ภายใน (internal
 consistency) ในผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่หอผู้ป่วยจิตเวชชาย ตึกภวนา
 จำนวน 10 ราย แล้วนำมาคำนวณค่าโดยวิธีคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าเท่ากับ
 .80 และ .76 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับเสียงแว่ว (Beliefs About Voices
 Questionnaire [BAVQ]) ผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบหาความคงที่ภายใน (Internal consistency)
 ในผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างอย่าง 10 ราย ที่หอผู้ป่วยจิตเวชชาย ตึกภวนา
 แล้วนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดย
 ใช้สถิติพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า

1. อุบัติการณ์พฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าวทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นของผู้ป่วยจิตเภทที่มี
 อาการหูแว่ว หลังจากการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว
 เท่ากับร้อยละ 0
2. ระดับความรู้สึกรู้สึกทรมานจากอาการหูแว่วในผู้ป่วยโรคจิตเภทก่อนการใช้แนว
 ปฏิบัติทางคลินิกมีระดับคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.80 หลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกความ
 ทรมานลดลงเหลือร้อยละ 17.20 จำนวนผู้ป่วยที่มีความทรมานลดลงหลังการใช้แนว
 ปฏิบัติมีจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 84
3. จำนวนผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการหูแว่วที่รุนแรง กลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาล
 ภายใน 28 วันหลังจากการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว
 พบว่ามีผู้ป่วยกลับมารับการรักษาซ้ำภายใน 28 วันคิดเป็นร้อยละ 0
4. ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาล
 ผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว มีระดับความพึงพอใจในการใช้แนวปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยคิดเป็นร้อย
 ละ 100

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีทั้งต่อตัวผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ จึงควรมีการนำไปใช้ในหน่วยงานอย่างต่อเนื่องในโรงพยาบาลสวนปรุงในตึกที่มีการดูแลกลุ่มผู้ป่วยดังกล่าว และควรขยายผลไปยังโรงพยาบาลเครือข่าย หรือหน่วยงานอื่นที่มีบริบทเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงแนวปฏิบัติให้ทันสมัยอยู่เสมอตามหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ที่ทันสมัย 2 ปีต่อ 1 ครั้ง
2. อาจศึกษาผลลัพธ์ในด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวปฏิบัติ เช่น ความคุ้มค่าคุ้มทุนในการรักษา คุณภาพชีวิตของผู้ป่วย เป็นต้น
3. ควรมีการติดตามศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกของผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่วเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน